

Nederlandse Arbeidsinspectie
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Werkinstructie Duikarbeid

Wettelijke grondslag:
Arbeidsomstandighedenwet

Onderwerp

Proceseigenaar

Duikarbeid

Nederlandse Arbeidsinspectie / Directie Toezicht

Werkinstructies worden geschreven voor intern gebruik uitgaande van de kennis van de inspecteur waardoor nadere toelichting van begrippen die de instructie onnodig zouden verlengen, achterwege blijft.

Een instructie bevat een algemene omschrijving van de werkwijze. Daarvan kan worden afgeweken gelet op de aangetroffen situatie in een bedrijf of indien dit voortvloeit uit een specifiek doel van een inspectieproject.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Eigen veiligheid inspecteurs	4
Inspectievragen met toelichting	5
Herkennen gevaar	5
Beoordelen risico's aan de hand van de maatregelen	6
Wettelijke grondslag	21
Naslagwerken	24

Inleiding

Waarom is duikarbeid zo gevaarlijk? Duikers moeten vaak onder zeer belastende omstandigheden opereren. Ze gebruiken een ademhalingsgas onder overdruk en mogelijk van wisselende samenstelling. Bovendien staat hun gehele lichaam onder hogere druk dan de atmosferische druk. Verder is de temperatuur van het water waarin duikers werken over het algemeen laag. Duikarbeid is bovendien vaak fysiek zwaar en is aan een tijdslimiet gebonden. Voeg daarbij nog duisternis of slecht zicht, stromingen, waterverontreiniging, een continue en totale afhankelijkheid van derden en van apparatuur, en het wordt wel duidelijk dat een duiker voortdurend aan gevaren blootstaat.

Veel werkzaamheden van duikers vinden ook boven water plaats. De taken die hij bijvoorbeeld verricht in de natte waterbouw, de offshore-industrie of bij scheepsonderhoud vertonen veel overeenkomsten met die van een bouwvakker of constructiewerker. Zo dient hij om te kunnen gaan met talloze soorten gereedschap, zoals handgereedschappen, mechanische gereedschappen, zuig- en spuitapparatuur, snijbranders en lasapparatuur, en hijsgereedschap. Verder moet een duiker tv-camera's en fotoapparatuur kunnen bedienen, en bekend zijn met diverse meet- en testmethoden. Ten slotte kan kennis worden verlangd van de toepassing van explosieven onder water. Een duiker staat zodoende niet alleen bloot aan de al vermelde gevaren van overdruk, maar ook aan de gangbare gevaren van de gebruikelijke bouwplaats. Deze combinatie maakt dat duikarbeid extra gevaarlijk is. Ogenscheinlijk onschuldige ongevallen en mankementen onder water kunnen 'onverwacht' ernstige gevolgen hebben.

Eigen veiligheid inspecteurs

Oppervlakteredvest hoort tot de uitrusting.

Inspectievragen met toelichting

Herkennen gevaar

1. Wordt er duikarbeid uitgevoerd?

Duikarbeid is een gereguleerd beroep. Om duikarbeid, inclusief duiker, duikploegleider en duikmedisch begeleider, te mogen uitvoeren moet men in het bezit zijn van de juiste persoonsregistratie duikarbeid.

2. Gaat het om meldingsplichtige duikarbeid?

Duikarbeid moet via het digitale formulier op de website van de Nederlandse Arbeidsinspectie worden gemeld, als aan de onderstaande criteria wordt voldaan. Duikarbeid ten behoeve van winningindustrie en Offshore Wind moet aan het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) worden gemeld. Het kan gaan om één melding of een reeks meldingen.

Criteria meldingsplicht:

- Op een diepte groter dan 9 meter;
- Bij een stroomsnelheid groter dan 0,5 meter per seconde (m/s);
- Met voorgenomen decompressie;
- Met ademhalingsgas anders dan lucht;
- Over een periode langer dan een week, of
- Ten behoeve van de ondergrondse winningsindustrie of de winningsindustrie die delfstoffen wint met behulp van boringen.

De duikarbeid moet vijf werkdagen van tevoren gemeld worden, tenzij deze arbeid een onvoorzien en spoedeisend karakter heeft, zoals bij een repressieve inzet van brandweerdikers. In dat geval wordt de duikarbeid zo spoedig mogelijk gemeld.

3. Welke duiktechniek wordt toegepast?

De twee meest gebruikte duiktechnieken zijn SCUBA en SSE. Welke duiktechniek wordt er op de locatie gebruikt?

- SCUBA (Self Contained Underwater Breathing Apparatus)
Duikmaterieel dat zich kenmerkt door ademgasvoorziening vanuit cilinders die door de duiker meegedragen worden;
waaronder ook begrepen:
 - SCUBA duikuitrusting met aansluiting op een hogedrukluftvoorziening vanaf de oppervlakte (waarbij de ademlucht pas tot lage druk gereduceerd wordt bij de meegedragen ademgasvoorziening, niet zijnde een ademgasvoorziening als bedoeld bij SSE). Deze uitrusting mag uitsluitend gebruikt worden voor lichte werkzaamheden.
- SSE (Surface Supplied Equipment)
Duiksystemen die standaard voorzien zijn van ademgasvoorziening vanaf de oppervlakte, waarbij een of meer duikers aangesloten zijn op een duikpaneel, en die gebruikt moeten worden voor het uitvoeren van zware werkzaamheden.

Beoordelen risico's aan de hand van de maatregelen

4. Is er een RI&E gemaakt?

Beschikt het bedrijf over een Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) waarvan duikarbeid onderdeel uitmaakt, inclusief een Plan van Aanpak (PvA)?

5. Zijn er procedures en instructies opgesteld om de duikarbeid en de werkzaamheden onder en boven water veilig te laten verlopen?

Denk daarbij aan de volgende procedures en instructies (niet-limitatief):

Procedures organisatorisch

- Duiken
- Gebruik decompressietank
- Werken aan/vanaf een schip
- Gebruik ademhalingsgasmengsels anders dan ademlucht
- Gebruik re- en decompressietabellen
- Noodprocedure
- Onderhoud apparatuur (ook keuring, kalibratie, ijking, etc.)
- Werkvergunningstelsel

Procedures gebruik van middelen

- Duikapparatuur
- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Ademhalingsgas van goede kwaliteit
- Decompressietank (ook wel compressietank genoemd)
- Middelen om de arbeidsplaats veilig te bereiken of te verlaten
- Reddingsmiddelen
- Arbeidsmiddelen
- Meetapparatuur

Instructies (en training)

- Registratie tot duiker, duikploegleider, duikmedisch begeleider
- Arbeidsmiddelen, bijvoorbeeld hogedrukreiniging onder water
- Civiele onderwaterbouw
- Bergen van voertuigen
- Bergen van wapens
- Opsporing ontplofbare oorlogsresten (persoonsregistratie)
- Bediening decompressietank
- Redden van mens en dier
- Gebruik reddingsmiddelen
- Werkinstructie
- Etc.

6. Is er een schriftelijke werkinstructie opgesteld?

Een schriftelijke werkinstructie is aanwezig nabij de plaats waar de duikarbeid wordt uitgevoerd.

Een werkinstructie besteedt in elk geval aandacht aan (AC=Arbocatalogus):

- Verantwoordelijkheden en bevoegdheden (AC)
- Materieel en onderhoud (AC)
- Duikprocedures, waaronder noodprocedures (AC)
- Inschakeling en gereedheid/gekleedheid van de reserveduiker (AC)
- Voorzieningen en procedures voor situaties die afwijken van de algemeen voorkomende werksituaties (AC)
- Richtlijnen voor re- en decompressie (AC)
- Ongevall melding en medische hulp (AC)
- Samenstelling en gebruik van de medische uitrusting (incl. EHBO-kit) (AC)
- Teamsamenstelling (omvang, kwalificaties, en taken en bevoegdheden) (AC)
- Toepassing machines/arbeidsmiddelen en het veilige gebruik hiervan (lieren, hogedrukreinigers, borstel machines, etc.)

De werkinstructie moet zo vaak als nodig bijgesteld worden. Er moet in elk geval aandacht zijn voor:

- Versiebeheer (AC)
- Wijzigingen staat (AC)
- Evaluatie en onderhoud (AC)

7. Is er een V&G-plan opgesteld voor bouwplaatsen?

Het opstellen van een veiligheids- en gezondheidsplan (V&G-plan) is verplicht bij risicovolle projecten, als bedoeld in bijlage II van Richtlijn nr. 92/57/EEG betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor tijdelijke en mobiele bouwplaatsen. Volgens de bijlage zijn risicovolle situaties en werken onder meer:

- Werken met duikuitrusting
- Werken onder overdruk, bijvoorbeeld caissonwerk

In het V&G-plan moeten “samenloop”- (of ook: “specifieke”) gevaren worden geïnventariseerd en geëvalueerd. Bovendien moeten er maatregelen tegen die gevaren worden vermeld, en afspraken worden gemaakt over de (mogelijkheid en randvoorwaarden van de) uitvoering daarvan. Samenloopgevaar zijn gevaren die ontstaan of bestaan doordat meerdere personen/partijen naast elkaar werken of in de buurt aanwezig zijn, of door wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden (bij duikarbeid kan worden gedacht aan in gebruik zijnde vaarwegen).

De werkgever onderzoekt in een RI&E de gevaren en neemt maatregelen om risico's te beheersen.

In het V&G-plan daarentegen zijn specifieke gevaren - waaronder samenloop -, bijbehorende maatregelen en de mogelijkheid/randvoorwaarden om die maatregelen uit te voeren opgenomen. Bovendien is in het V&G-plan opgenomen op welke wijze er toezicht wordt gehouden op de voornoemde maatregelen. De opdrachtgever is verantwoordelijk voor het opstellen van het V&G-plan, ook wanneer hij dit uitbesteedt. De betrokken ondernemingen en de naam van de coördinator ontwerp- en uitvoeringsfase zijn ook in het V&G-plan opgenomen.

Wat zijn de overige taken van de opdrachtgever inzake een V&G-plan?

Afhankelijk van de voortgang in het bouwproces worden op grond van artikel 2.28, tweede lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit (hierna: Arbobesluit) in het V&G-plan (taak opdrachtgever) ten minste vermeld en opgenomen:

- a. een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwplaats, en de naam van de coördinator voor de ontwerp- en uitvoeringsfase;
- b. een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren en risico's voor het betreffende bouwwerk, waaronder de eventuele aanwezigheid van asbest of asbesthoudende producten als bedoeld in artikel 4.37, verontreinigde grond, verontreinigd water, grondwater of verontreinigde waterbodems, en specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouwwerkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden;
- c. de maatregelen die volgen uit de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie, bedoeld onder b;
- d. de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld onder c;
- e. de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt gehouden;
- f. de bouwkundige, technische en organisatorische keuzes die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen worden gemaakt, alsmede de onderzoeken en rapporten die deze keuzes onderbouwen; ["moest het zo of kon het ook anders (minder risicovol)?"]
- g. de wijze waarop voorlichting en instructie wordt gegeven aan de werknemers op de bouwplaats.

Op grond van artikel 2.32, eerste lid onder c van het Arbobesluit zorgt de opdrachtgever ervoor dat het veiligheids- en gezondheidsplan, bedoeld in artikel 2.28 Arbobesluit, onderdeel is van het bestek betreffende het bouwwerk, en vóór aanvang van de werkzaamheden op de bouwplaats beschikbaar is.

Artikel 2.35 derde lid Arbobesluit Verplichtingen werkgever;

De werkgever is verplicht tot naleving van en medewerking aan het veiligheids- en gezondheidsplan, bedoeld in artikel 2.28, voor zover en op de wijze als daarin ten aanzien van de door hem te doen verrichten werkzaamheden is bepaald en daarbij rekening te houden met de aanwijzingen van de coördinator voor de uitvoeringsfase.

8. Is er een project-RI&E opgesteld?

Om een specifiek project veilig en gezond te kunnen uitvoeren onder de juiste condities, moeten de risico's beoordeeld worden.

In een project-RI&E moet in elk geval aan de volgende vragen aandacht besteed zijn:

Arbeidsplaatsen:

- Is de juiste positie van de duiklocatie bekend?
- Is de duiklocatie veilig toegankelijk en kan deze veilig worden verlaten?
- Kan de duiker op een veilige manier in en uit het water? (ook bij calamiteit)
- Is er scheepvaartverkeer? Is de vaarwegbeheerder op de hoogte gesteld?
- Is communicatie mogelijk (afstand, taal, lawaai, middelen, etc.)?
- Hoe is de communicatie geregeld tussen duiker en duikploegleider (denk aan spraakcommunicatieapparatuur)?
- Is er gevaar voor vallen of uitglijden?
- Hoelang gaat het duikproject duren?
- Is er een BHV-organisatie ingericht?
- Is redding in geval van een calamiteit mogelijk (icm de omvang van de duikploeg)?
- Welke noodvoorzieningen zijn noodzakelijk, bijvoorbeeld de aanwezigheid/ beschikbaarheid van een decompressietank?
- Is er een vluchtroute?
- Wat zijn de te verwachten weersomstandigheden?
- Wat is de maximaal te bereiken duikdiepte?
- Wat is de maximale duikdiepte?
- Is er sprake van stroming (ook door onder meer sluizen, gemalen, in- en uitlaten van koelsystemen)?
- Is er sprake van getijdenbewegingen en is bekend wanneer de kentering(en) plaatsvinden?
- Hoe is het te verwachten zicht onder water?
- Zijn er verontreinigingen en conventionele explosieven in het water/bodem en, zo ja, moeten er maatregelen getroffen worden om blootstelling daaraan van duikers te minimaliseren?
- Is de arbeidsplaats veilig toegankelijk en kan deze veilig worden verlaten (bodemgesteldheid, obstakels)?
- Zijn de bodemgesteldheid en eventuele obstakels op de duiklocatie bekend?
- Temperatuur boven en onderwater gelet op risico van onderkoeling/zonnebrand/hitte.

Arbeidsmiddelen:

In artikel 6.15, eerste lid en onder sub b, van het Arbobesluit is gesteld dat bij het uitvoeren van arbeid onder overdruk aan de werknemers deugdelijk materieel ter beschikking moet worden gesteld dat in goede staat verkeert. Om te voldoen aan het bovenstaande artikel moet het materieel dat gebruikt wordt bij werkzaamheden onder overdruk minimaal voldoen aan de Systeem- en Onderhoudseisen (WOD-SOE). Het gaat om eisen aan het Onderhoudssysteem, Minimumeisen aan Systemen en de Detailbladen (te vinden op de pagina [WOD-SOE - ArbocatalogusWOO](#)).

Maar denk bij arbeidsmiddelen ook aan:

- Is er sprake van bewegende delen onder water? Zijn er maatregelen getroffen zodat de duiker niet in de nabijheid van de bewegende delen kan komen? Denk ook aan het werken onder een schip, het uitschakelen van inlaatpompen, het blokkeren van de schroef, etc.
- Voldoen de arbeidsmiddelen aan de van toepassing zijnde Warenwetbesluiten (CE-markering)?
- Worden de arbeidsmiddelen uitsluitend gebruikt voor het doel, op de wijze en op de plaats waarvoor zij zijn ingericht en bestemd?
- Is er snij-, knel- en/of pletgevaar?
- Is er fysieke belasting door de vorm en/of afmeting van de werkruimte en het gebruik van arbeidsmiddelen?

Diverse:

- De keuze van PBM's in relatie met het gevaar (denk aan oppervlakteredvest);
- Het afstemmen van de PBM's op de persoon;
- Het afstemmen van de vluchtmiddelen op de persoon.

9. Wordt er een last minute risicoanalyse (LMRA) uitgevoerd voor duikarbeid en andere gevaren?

De duikploegleider voert een deel van de beoordeling ter plekke uit in een zogenoemde last minute risicoanalyse (LMRA).

In de LMRA wordt onder andere aandacht besteed aan de volgende vragen:

- Hoe is de weersgesteldheid op dat moment en wat zijn de vooruitzichten?
- Wat is de maximale stroomsnelheid?
- Hoe is het zicht onder water?
- Zijn er werkzaamheden in de omgeving die invloed kunnen hebben op de duikarbeid?
- Zijn alle veiligheidsvoorzieningen aanwezig?
- Zijn de toegang en vluchtroute veilig?
- Zijn alle noodvoorzieningen aanwezig?
- Zijn duikers/duikploeg geschikt/inzetbaar voor de uit te voeren taak?
- Hebben de duikers de beschikking over voldoende ademhalingsgas van de juiste samenstelling?
- Hebben de duikers de juiste duikuitrusting, en is die uitrusting in goede staat?
- Zijn de arbeidsmiddelen geschikt voor de uit te voeren werkzaamheden?

Zijn er veiligheidsvoorzieningen getroffen?

De arbeidsplaats en de toegepaste arbeidsmiddelen moeten veilig zijn.

Arbeitsplaats (boven en onder water):

- Men kan zich veilig rondom de duiklocatie begeven (er liggen geen losse onderdelen, slangen, kabels etc. op de plaats waar men zich moet begeven);
- Bij een calamiteit kan de hulpverlening de duiklocatie bereiken en verlaten;
- Werkvloeren bij bedieningsplaatsen en trap treden/vloeren van werkbordessen zijn geschikt voor gladde/vochtige omstandigheden (antislip);
- Er zijn geschikte voorzieningen/hulpmiddelen aanwezig, waarmee het duikmedium veilig bereikt kan worden (kraan/takel is geschikt voor het transporteren van personen);
- Gevaarlijke plaatsen zijn gemarkeerd (veiligheidsmarkeringen, pictogrammen gevaren/risico's).

Arbeitsmiddelen:

- De keuze van machines/arbeitsmiddelen dient afgestemd te zijn aan de omstandigheden en het te verwachten gebruik;
- De constructie van de machines/arbeitsmiddelen is deugdelijk in relatie tot ongewenste gebeurtenissen;
- Machines/arbeitsmiddelen zijn zodanig verankerd/opgesteld dat ze niet kunnen (om)vallen. Dit geldt ook voor verplaatsbare/verrijdbare machines/arbeitsmiddelen die instabiel kunnen zijn bij oneffen opstellingsplaatsen;
- Bewegende delen zijn doelmatig en juist afgeschermd;
- Arbeitsmiddelen zijn uitgeschakeld (de schroef van een schip is bijvoorbeeld afgeschakeld en de sleutel (lockout/tagout/tryout kan ook) is bij de duikploegleider. Wanneer dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld in het geval van DP-vaartuigen, moeten er andere maatregelen getroffen worden);
- Hogedrukreinigingsapparatuur is voorzien van de juiste (hulp)uitrustingsstukken;

10. Hebben de werknemers de juiste persoonsregistraties voor de arbeid die ze verrichten?

De persoonsregistratie van de duiker/duikploegleider/duikmedisch begeleider en duikerarts moet overeenstemmen met de uitgevoerde arbeid (toegepaste duiktechniek (SCUBA, SSE), duikdiepte en duikduur, zwaarte van de werkzaamheden, overige omstandigheden). Deze eisen staan in artikel 6.1 van de Arbeidsomstandighedenregeling (hierna: Arboregeling).

Een bewijs van persoonsregistratie (of een afschrift daarvan) moet op de arbeidsplaats aanwezig zijn.

De precieze eisen aan de geregistreerde personen staan in de registratieschema's. Die zijn gepubliceerd in de Staatscourant (exacte vindplaatsen genoemd in artikel 6.1 van de Arboregeling).

Speciale positie Defensiepersoneel

De eisen uit artikel 6.1 van de arboregeling zijn niet van toepassing op arbeid verricht door defensiepersoneel. De minister van Defensie heeft een eigen systeem van persoonsregistratie, waarmee de deskundigheid van het personeel wordt geborgd en vastgelegd. De basis hiervan ligt in artikel 1.30, derde lid van het Arbobesluit.

Hoe we als Arbeidsinspectie inzicht krijgen in de geldende registratiescopes en hoe daar eventueel op te handhaven is nog onderwerp van gesprek tussen de Arbeidsinspectie en de ministeries van SZW en Defensie. Neem in geval van zaken rond Defensie altijd contact op met specialisten van Kenniscentrum en/of afdeling Handhaving.

Geldigheid persoonsregistratie controleren

Controleer de persoonsregistratie op geldigheid.

- Op het fysieke pasje staat een QR-code, als je die scant krijg je de gegevens uit het register te zien (voor civiel en voor brandweer / politie).
- Via de website www.duikregister.nl kan je in het civiele duikregister kijken. Je moet de geboortedatum van de duiker en het nummer van het door de registratie-instelling afgegeven persoonsregistratie invoeren.
- Voor de brandweer is het register (nog) niet direct door ons te raadplegen. Alternatief is dat de geregistreerde persoon zelf inlogt in het registersysteem en de informatie toont. Mocht dat ook niet werken dan kan direct contact gelegd worden met het NIPV, de registratieinstelling.

Overgangsregeling lopende certificaten

Certificaten die nog geldig waren bij de overgang naar het registratiestelsel, blijven geldig en het certificaatnummer is opgenomen in het register, onder vermelding van de nieuwe namen van de scopes. Bij de eerstvolgende actie van de registratie-instelling (portfoliocontrole dan wel herregistratie) zal een nieuw pasje worden verstrekt (met een nieuw nummer) en de naam van de geldige registraties. Uiterlijk 1-2-2027 zullen dus geen persoonscertificaten meer in omloop zijn.

In artikel 9.1 arboregeling staat welke registratiescope hoort bij elke certificatiescope. Hierin mist de registratie voor duikploegleider A15OLV; die krijg je direct als je op 1 februari 2025 een lopend certificaat had voor duikploegleider B1 danwel B1R (B1 met restrictie enkel A15OLV).

Scopes van de verschillende persoonsregistraties Werken onder overdruk

NB: Onderstaande geldt voor civiele sector, brandweer en politie. Defensie heeft eigen registratiescopes.

Duikerarts

- Duikerarts A (alleen standaard herkeuringen, zie §13)
- Duikerarts B (alle keuringen)

Duikmedisch begeleider

- B1 – voor medische begeleiding bij duikarbeid in de duikerscopes A9, A15 en A15OLV binnen de grenzen van no-deco duiktijden
- B2 – voor medische begeleiding bij duikarbeid in de duikerscopes A30 en de scopecategorieën B en C

Duiker

Algemeen

- Geregistreerde duikers mogen alleen duikarbeid verrichten in de sector of sectoren waarin zij zijn geregistreerd. NB: voor Defensie geldt deze beperking momenteel formeel (nog) niet, SZW gaat dit herstellen.
- Een geregistreerde duiker mag ook werkzaamheden verrichten in lagere scopes dan zijn eigen registratie, met uitzondering van A15OLV: de werkzaamheden uit scope A15OLV mogen alleen verricht worden door personen met de registratie A15OLV.

Scopecategorie A:

Scopes voor duikarbeid met behulp van SCUBA, die zich kenmerken door lichte werkzaamheden zonder aangedreven gereedschappen waarbij voornamelijk mobiliteit van de duiker van belang is voor zijn werkzaamheden:

- A9 - lichte werkzaamheden uitvoeren met een SCUBA duikuitrusting tot een diepte van 9 meter, binnen de grenzen van no-deco duiktijden, onder geconditioneerde omstandigheden¹;
- A15 - lichte werkzaamheden uitvoeren met een SCUBA duikuitrusting, tot een diepte van 15 meter, binnen de grenzen van no-deco duiktijden;
- A15OLV - lichte werkzaamheden uitvoeren met een SCUBA duikuitrusting met aansluiting op een hogedrukluuchtvoorziening vanaf de oppervlakte, tot een diepte van 15 meter, binnen de grenzen van no-deco duiktijden (waarbij de ademlucht pas tot lage druk gereduceerd wordt bij de meegedragen ademgasvoorziening, niet zijnde een ademgasvoorziening als bedoeld bij SSE)
- A30 - lichte werkzaamheden uitvoeren met een SCUBA duikuitrusting tot en met een diepte van 30 meter

Scopecategorie B:

Scopes voor duikarbeid met behulp van SSE die zich kenmerken door zware werkzaamheden waarbij de duiker voornamelijk statisch zijn werkzaamheden uitvoert:

- B30 - zware werkzaamheden uitvoeren met een SSE duikuitrusting, tot en met een diepte van 30 meter
- B50R - zware werkzaamheden uitvoeren met een SSE duikuitrusting, tot en met een diepte van 50 meter (exclusief duiken vanuit een open duikklok).
- B50 - zware werkzaamheden uitvoeren met een SSE duikuitrusting, inclusief het duiken vanuit een open duikklok, tot en met een diepte van 50 meter

Scopecategorie C:

Scope voor duikarbeid die zich kenmerkt door zware werkzaamheden waarbij de duiker vanuit een gesloten duikklok gebruik maakt van ademgassen die ten behoeve van het ademen op grotere dieptes samengesteld zijn:

- C - zware werkzaamheden uitvoeren met behulp van een gesloten duikklok met ademgas.

Duikploegleider

Algemeen

- Een duikploegleider moet een registratie hebben overeenstemmend met de arbeid die de duikploegleider uitvoert.
- Een geregistreerde duikploegleider mag ook leiding geven aan duikwerkzaamheden uit lagere scopes dan zijn eigen registratie, met uitzondering van de scope A15OLV. Om aan A15OLV leiding te mogen geven moet de duikploegleider de aantekening 'A15OLV' hebben bij zijn registratie.
- Geregistreerde duikploegleiders mogen hun werkzaamheden alléén verrichten in de sector of sectoren waarin zij zijn geregistreerd. **NB:** voor Defensie geldt deze beperking momenteel formeel (nog) niet, SZW gaat dit herstellen.

¹ zie Arboregeling artikel 6.1, eerste lid voor definitie geconditioneerde omstandigheden

Registraties

- Er zijn registraties voor duikploegleiders in elk van de bij duiker genoemde categorie (A9 t/m A30, B30 t/m B50, C), maar niet voor duikploegleider A15OLV.
- Voor duikploegleider A15OLV bestaat geen aparte registratie maar is er een 'aantekening A15OLV' bij een registratie duikploegleider voor één van de scopes A15 t/m C. Deze aantekening wordt geregistreerd indien is voldaan aan de daarvoor geldende eisen in het registratieschema voor duikploegleider.²

Definities:

- *lichte werkzaamheden*: werkzaamheden uitgevoerd tijdens duikarbeid met niet aangedreven gereedschappen (arbeidsmiddelen die met de hand worden ingezet en enkel door middel van het inzetten van spierkracht het beoogde effect realiseren)
- *zware werkzaamheden*: werkzaamheden uitgevoerd tijdens duikarbeid waarbij de omstandigheden, de aard van de werkzaamheden of het gebruik van aangedreven gereedschappen leiden tot aanvullende risico's welke gemitigeerd worden door het gebruik van een SSE duikuitrusting

Buitenlandse duikers

Voor buitenlandse duikers geldt dat hun persoonscertificaat voor duikarbeid in Nederland erkend moet zijn. De RI (registratie-instelling) moet het persoonscertificaat voor duikarbeid van de duiker beoordelen, en geeft een Bewijs van Toetsing (Proof of Assessment = POA) af als het persoonscertificaat geaccepteerd wordt (NDC-RI, tel. 070-2170 980 en info@ndc.nl).

Voor duikers uit de EU heeft een POA als restrictie dat er maximaal 40 werkdagen per jaar gewerkt mag worden. Een registratie met deze restrictie staat in het register aangeduid als 'POA', en de restricties staan ook op het pasje. Een EU-duiker kan ook kiezen voor een volledige registratie, zonder restricties (na uitgebreidere beoordeling).

Voor duikers van buiten de EU is er een uitzonderingsregel (toelichting zie [hier bij NDC](#) en in [stcrt-2023-31327.pdf](#)), waarbij na beoordeling één maal per kalenderjaar een bewijs van gelijkwaardigheid kan worden afgegeven voor een periode van 40 aaneengesloten dagen.

11. Taaleis gereguleerde beroepen

Voor gereguleerde beroepen, waartoe de duiker, duikploegleider, duikmedisch begeleider en duikerarts behoren, is het één en ander over een taaleis vastgelegd in artikel 1.5ha Arbobesluit. Communicatie binnen een duikploeg is belangrijk. Daarom is vastgesteld dat men de Nederlandse taal moet beheersen, tenzij alle leden van de duikploeg een andere gemeenschappelijke taal op een zodanige wijze beheersen dat de werkzaamheden op een verantwoorde wijze kunnen worden uitgevoerd.³

12. Is de duikploeg compleet en juist samengesteld?

De omvang en samenstelling van de duikploeg komt voort uit de risico inventarisatie waarin gewerkt wordt. De duikploeg moet uit voldoende gekwalificeerde personen bestaan.

In een duikploeg moeten personen zitten die de volgende 4 functies kunnen uitoefenen: duiker, reserveduiker, duikploegleider en duikmedisch begeleider. Eén persoon mag soms meerdere functies uitoefenen.

Voor elk van deze functies moet de persoon die deze functie uitoefent in het bezit zijn van een persoonsregistratie passend bij de arbeid die ze verrichten.

Samenstelling duikploeg - standaard

Bij duiken met maximaal bereikbare diepte groter dan 9 meter en/of bij stroomsnelheid > 0,5 m/s en/of in een andere vloeistof dan water en/of extra risico's bestaat de duikploeg uit minimaal 3 personen met

² zie Arboregeling artikel 6.1, vijfde en zesde lid

³ Zie artikel 1.5ha, tweede lid, Arbobesluit.

een registratie: duiker, reserveduiker en duikploegleider (waarbij duikploegleider dan ook duikmedisch begeleider is, en in bezit van geldige registratie als duikmedisch begeleider).

Uitzonderingen samenstelling duikploeg (bij lagere risico's)

Een duikploegleider mag als reserveduiker optreden indien de duikarbeid wordt uitgevoerd in de omstandigheden zoals beschreven in artikel 6.16, vierde lid, Arbobesluit.

Bij duiken in vloeistof overwegend bestaand uit water, met maximaal bereikbare diepte ≤ 9 meter en stroomsnelheid $\leq 0,5$ m/s en waarbij geen voorzienbare kans is dat de duikers in moeilijkheden raken⁴, kan een duikploeg een andere samenstelling hebben:

- duikploegleider is tevens reserveduiker; daarnaast is er een duikmedisch begeleider aanwezig nabij de arbeidsplaats (artikel 6.16, vierde lid arbobesluit). Op grond van de arbocatalogus moet het duikteam uitgebreid worden met ten minste één ondersteunend teamlid met kennis van de noodprocedures (duikassistent/tender).
- duikploegleider is reserveduiker en ook duikmedisch begeleider; dan moet er aanvullend een derde persoon zijn die de duikers uit het water kan halen en die de noodprocedure kent (artikel 6.16, negende lid arbobesluit), een zogenaamde 'duikassistent'.

Eisen aan duikassistent - om deze taak te kunnen uitoefenen moet de persoon fysiek in staat zijn te kunnen assisteren bij noodprocedures, kennis hebben van de routing in het gebouw/op het terrein, een taakomschrijving hebben en daarmee bekend zijn, geïnstrueerd en geoefend zijn in hoe te handelen bij noodprocedures, beschikbaar zijn tijdens duikwerkzaamheden, en aanwezig zijn bij de bespreking van de duikwerkzaamheden voor aanvang van het werk.

Duikmedisch begeleiding

In de nabijheid van de plaats waar de duikarbeid wordt uitgevoerd is een persoon aanwezig die de werknemers adequaat medisch begeleiden kan. Deze persoon moet de persoonsregistratie duikmedisch begeleider bezitten passend bij de arbeid die hij verricht.

Deze functie mag niet door de duiker of de reserveduiker worden uitgevoerd. De persoon die als duikploegleider fungeert mag onder bepaalde voorwaarden ook de functie van duikmedisch begeleider uitvoeren.

4 De teamomvang wordt bepaald door de aard van de werkzaamheden, de duikmethode en de afhandeling van mogelijke noodsituaties. Onder de hierna te noemen omstandigheden is er sprake van een voorzienbare kans dat de duikers in moeilijkheden raken, zoals bedoeld in artikel 6.16, vierde lid Arbobesluit:

- reserveduiker kan duikuitrusting niet zelf aantrekken;
- slecht zicht, te weten: op minder dan 1 meter zijn personen of voorwerpen niet duidelijk zichtbaar;
- onmogelijkheid vrij op te stijgen;
- aanwezigheid obstakels;
- betreden van holle ruimten;
- bij het opleiden en trainen van duikers

Reserve duiker (tekst Arbocatalogus)

- Een reserveduiker moet aanwezig zijn op de duiklocatie.
- De reserveduiker moet onmiddellijk inzetbaar en volledig aangekleed zijn (met uitzondering van zijn masker of duikhelm), wanneer onder de volgende omstandigheden duikarbeid worden uitgevoerd:
 - bij stroming/getijdenwerking groter dan 0,5 m/s;
 - wanneer er gedoken wordt onder risicovolle omstandigheden;
 - wanneer er grote kans bestaat dat een duiker ergens aan vast raakt;
 - in elke andere situatie waarbij de duikploegleider van mening is dat het noodzakelijk is dat een duiker onmiddellijk assistentie krijgt.
- In alle andere gevallen moet de reserveduiker direct beschikbaar zijn en moet het duikmateriaal klaarliggen. Dit duikmateriaal moet getest zijn en gereed voor onmiddellijk gebruik. De reserveduiker is vrijwel geheel gekleed in een duikuitrusting.
- De reserveduiker verricht slechts duikarbeid bestaande uit het verlenen van hulp aan en het redden van in moeilijkheden geraakte duikers, behalve bij de eerder genoemde uitzondering als een duikploegleider ook reserveduiker kan zijn.

13. Zijn de duikploegleden duikmedisch gekeurd en geschikt?

Geschiktheid: Duikarbeid, caissonarbeid en overige arbeid onder overdruk mogen alleen worden verricht door een persoon, die in een zodanige lichamelijke en geestelijke toestand verkeert, dat hij in staat is de gevaren, die zijn verbonden aan de door hem te verrichten arbeid, te onderkennen en zo mogelijk te voorkomen of te beperken.

Deze arbeid mag alleen worden verricht indien uit het verplichte arbeidsgezondheidskundig onderzoek (ook wel duikmedische keuring genoemd) blijkt, dat het verrichten van die arbeid op medische gronden toelaatbaar is.

Indien uit de uitslag van het arbeidsgezondheidskundig onderzoek blijkt dat het verrichten van duikarbeid, caissonarbeid of overige arbeid onder overdruk slechts onder de daarin aangegeven beperkende voorschriften toelaatbaar is, worden deze voorschriften in acht genomen.

Naar aanleiding van een calamiteit kan een duiker opnieuw gekeurd moeten worden door een duikerarts. De duikerarts beslist dan of de duiker weer geschikt is om duikarbeid te verrichten

Verantwoordelijkheid werkgever

De werkgever controleert samen met de duikploegleider of de duikers beschikken over een geldige medische keuring. Vóór elke duik controleert de duikploegleider of de duikers lichamelijk en geestelijk geschikt zijn om te duiken. Hierbij moet rekening gehouden worden met onder meer eerder gemaakte duiken, verkoudheid/griep, psychische omstandigheden, etc. De duikers hebben de verplichting om melding te maken van eventuele omstandigheden waardoor zij verminderd inzetbaar zijn.

Arbidsgezondheidskundig onderzoek (duikmedische keuring)

De uitslag van de keuring kan afgetekend worden in het duiklogboek, of als attest aan het duiklogboek worden toegevoegd.

De eerste keuring van een duiker wordt uitgevoerd door een Duikerarts B.

De herkeuring, iedere 12 maanden, kan in standaard gevallen worden uitgevoerd door een Duikerarts A of Duikerarts B.⁵ Dit is een beperkter onderzoek dan de initiële keuring. Als de herkeuring echter langer dan 12 maanden na de vorige keuring plaatsvindt, moet deze uitgevoerd worden door een duikerarts B, op dezelfde wijze als een initiële keuring.

⁵ zie Arboregeling 6.1, negende lid onder a

Bij bepaalde aanleidingen voor de keuring mag alleen een duikerarts B deze uitvoeren:

- een calamiteit
- een wijziging in de lichamelijke of geestelijke toestand
- een hernieuwd onderzoek na een recente afkeuring (medisch duikverbod) door een andere duikerarts.⁶

In deze gevallen wordt de keuring op dezelfde wijze uitgevoerd als een initiële keuring.

14. Houdt elk duikploeglid zijn persoonlijk duiklogboek bij?

Het persoonlijk duiklogboek geeft een overzicht van de gemaakte duiken. Het logboek is belangrijk bij een calamiteit. Een arts kan het dan raadplegen. Daarnaast biedt het logboek voor de registratie-instelling (RI) een overzicht van de werkzaamheden in relatie tot de persoonsregistratie. Ook de Arbeidsinspectie kan het raadplegen voor haar toezicht. Tenslotte is het van belang voor de duikploegleider die aan de hand van het logboek de kennis en ervaring van de (reserve)duiker kan beoordelen en daarmee wellicht de planning van de werkzaamheden aanpassen.

Persoonlijk duiklogboek

Het logboek moet in ieder geval bevatten:

- een handtekening van de houder van het logboek;
- de datum van de duik;
- het aanvangstijdstip en de eindtijd van de duik;
- de maximaal bereikte diepte;
- het gevolgde schema van de betreffende duik;
- het gevolgde decompressieverloop;
- de aard van de gebruikte duikuitrusting of het gebruikte duikstelsel;
- de aard van de duikarbeid;
- bijzondere sessies, zoals alle gevallen waarin dieper wordt gedoken dan toegestaan binnen de scope, noodprocedures, veiligheidsmaatregelen en aanvullende competenties;
- een handtekening van de duikploegleider met vermelding van het duikploegleidersnummer en de totale tijd onder druk, en bevat het logboek van een duikploegleider per duik een aftekening namens de opdrachtgever of werkgever en het totaal aantal duikers.;
- Er wordt één logboek bijgehouden, ook als er voor meerdere partijen gewerkt wordt;
- De gemaakte duiken zijn in overeenstemming met de persoonsregistratie van de duiker;
- Het logboek is in te zien door deskundigen, conformiteitsbeoordelingsinstanties (CBI), toezichthouders, etc., en moet op de duiklocatie aanwezig zijn.

Een duiker is verplicht de duikploegleider te informeren over zijn (privé) duikverleden.

15. Houdt elke duikploegleider zijn persoonlijk logboek bij?

De duikploegleider moet in een duik(ploegleider)logboek bijhouden aan welke duiken hij leiding heeft gegeven. Dit logboek moet hij kunnen overleggen aan onder meer de CBI en aan opdrachtgevers, en desgevraagd ook aan de Arbeidsinspectie.

⁶ zie Arbobesluit 6.14a, zesde lid

Persoonlijk logboek duikploegleider

Het logboek van de duikploegleider moet in ieder geval bevatten:

- een handtekening van de houder van het logboek;
- de datum van de duik;
- het aanvangstijdstip en de eindtijd van de duik of de totaal tijd;
- de maximaal bereikte diepte;
- het gevolgde schema van de betreffende duik;
- het gevolgde decompressieverloop;
- de aard van de gebruikte duikuitrusting of het gebruikte duikstelsel;
- de aard van de duikarbeid;
- bijzondere sessies, zoals alle gevallen waarin dieper wordt gedoken dan toegestaan binnen de scope, noodprocedures, veiligheidsmaatregelen en aanvullende competenties;

16. Zijn de duikploegleden voldoende voorgelicht, onderricht en getraind voor het uitoefenen van hun taak?

De duikploegleden moeten getraind en opgeleid zijn voor de arbeid die zij onder/boven water gaan uitvoeren. Hiervoor zijn tal van opleidingen en trainingen beschikbaar. Dat is de verantwoordelijkheid van de werkgever en staat los van de wettelijke registratie.

Te denken is onder meer aan:

- Omgang met vaartuigen
- Brandweertaak: redden van mensen en dieren
- Bergen van voertuigen
- Civiele onderwatertechniek (opleiding is nog in ontwikkeling)
- Hogedrukreiniging
- Opsporing ontplofbare oorlogsresten (persoonscertificatie OOO)
- kwaliteitslessen onder water
- Etc.

De duiker moet in het kader van zijn persoonsregistratie aantonen dat hij zijn deskundigheid op niveau houdt. De werkgever, de registratie-instellingen en de Arbeidsinspectie houden hier toezicht op. In het onderstaande schema staat hoeveel duiken er minimaal gemaakt moeten worden per 24 maanden om voor herregistratie in aanmerking te komen.

Persoonsregistratie	Minimaal aantal duiken/functie per 24 maanden
Duikploegleider (in functie)	30 geleide duiken binnen de scope van de registratie
Duikmedisch begeleider scope B2	Aantoonbaar een herhalingsopleiding hebben gevolgd die voldoet aan de eisen uit SWOD opleidingscurriculum scope B2
Duiker	
A9, A15, A15OLV, A30	30 en een totaal tijd onder druk van minimaal 300 minuten.
B30, B50R, B50	30 en een totaal tijd onder druk van minimaal 300 minuten waarvan ten minste 15 duiken met een totaal tijd onder druk van minimaal 150 duikminuten met SSE. Als geregistreerde tevens geregistreerd is in A-categorie, gelden enkel de eisen volgend uit de registratie in B-categorie
C	10 keer een bell-run (gesloten bell) waarbij 5 keer als bell-man en 5 duiken als lockdownduiker. als de geregistreerde tevens geregistreerd is in de scope B50, dan moet ook voldaan worden aan de eisen volgend uit de registratie in de B-categorie, waarbij de totale tijd onder druk van 300 minuten in B50 verminderd mag worden met de gelogde tijd onder druk als lockdownduiker.

17. Zijn er noodvoorzieningen op de arbeidsplaats getroffen?

Van tevoren moeten er maatregelen genomen worden voor het geval een in moeilijkheden geraakte duiker zo snel en veilig mogelijk boven water gekregen moet worden. Tevens moeten er ter plekke eerste hulpmiddelen aanwezig zijn.

Is er een voorziening voorhanden om een duiker snel en veilig uit het water te halen? Denk aan:

- afstand hoge kade
- werken vanaf een ponton/schip
- etc.

Decompressietank

Afhankelijk van de duikdiepte of de reisafstand tot een decompressietank is deze op de duiklocatie aanwezig.

- Bij duiken > 15 meter, decompressietank bij de duikplaats noodzakelijk.
- Bij alle duiken < 15 meter en een reistijd > 2 uur naar een decompressietank, is een decompressietank bij de duikplaats noodzakelijk.
- Wanneer gebruik kan worden gemaakt van een decompressietank binnen een reistijd van 2 uur, moet in een afspraak zijn vastgelegd waar de decompressietank beschikbaar is, en dat daarvan daadwerkelijk gebruik kan worden gemaakt.

Eisen aan een decompressietank voortkomend uit de WOD-SOE:

- De decompressietank is gekeurd door een deskundige.
- De decompressietank is voorzien van een personen- en medicijnsluis.
- Voordat een decompressietank in gebruik wordt genomen moet deze een keuring van ingebruikname (nieuw) of een intrede keuring (tweedehands) ondergaan. Deze keuring moet worden uitgevoerd door een NL CBI. (Conformiteit Beoordeling Instantie, voorheen CKI/AKI (aangewezen Keuringsinstantie))
- De decompressietank moet worden herkeurd door een NL CBI⁷ (om de vier of zes jaar).

Medische uitrusting voor de duikmedische begeleider (bron: Arbocatalogus)

Beperkt Duikmedisch Begeleider (WOD-B-B1 = EHBO-duikarbeid) minimum medische uitrusting:

- Zuurstofkoffer (gekeurd en zuurstof niet over de houdbaarheidsdatum);
- Verbandkoffer zoals voorgeschreven door een bedrijfsgeneeskundige dienst, of die voldoet aan Oranje Kruis-richtlijnen voor bedrijven.

Duikmedisch Begeleider (WOD-B-B2 = MAD-A) minimum medische uitrusting:

Op de duiklocatie zonder decompressietank

- Zuurstofkoffer (gekeurd en zuurstof niet over de houdbaarheidsdatum);
- Verbandkoffer zoals voorgeschreven door een bedrijfsgeneeskundige dienst, of die voldoet aan Oranje Kruis-richtlijnen voor bedrijven.

Middelen om de diagnose te kunnen stellen, zoals:

- Stethoscoop;
- Reflexhamer;
- Bloeddrukmeter;
- Otoscoop (op batterijen);
- Navulbaar penlight;
- Thermometer elektrisch (geschikt voor het vaststellen van onderkoeling en koorts);
- Tongspatels hout;
- Stenvork 512 Hz;
- Reddingsdeken.

⁷ Conformiteit Beoordeling Instantie, voorheen CKI/AKI (aangewezen Keuringsinstantie)

Bij duikwerkzaamheden waarbij adequate medische zorg onvoldoende snel aanwezig kan zijn moeten de volgende extra middelen minimaal aanwezig zijn op de duiklocatie:

- Brancard;
- AED.

Op de duiklocatie met decompressietank

De minimum medische uitrusting zonder decompressietank (zie hierboven), aangevuld met de volgende in de decompressietank aanwezige middelen:

- Mondwig (voor acute zuurstofvergiftiging);
- Drukveste zaklantaarn;
- Schrijfgerei (drukvest).

18. Worden het duikmaterieel en andere arbeidsmiddelen adequaat en goed onderhouden?

Duikmaterieel, arbeidsmiddelen en PBM's moeten in goede staat zijn en blijven. In de WOD-SOE staat hoe dat moet gebeuren.

Bij onderhoud (ook keuringen) kan gedacht worden aan:

Algemeen:

- Er is een overzicht van de gebruikte machines/arbeitsmiddelen en duikuitrusting;
- Onderhoud vindt plaats (periodiek/planmatig of juist ad hoc);
- Onderhoudspersoneel is voldoende deskundig en ervaren, overeenkomstig de eis/het opleidingsniveau van de fabrikant;
- Bij het onderhoud wordt rekening gehouden met de specifieke gebruiksaanwijzingen (aanwijzingen fabrikant).

Specifiek:

- Het volgelaatsmasker is gedesinfecteerd en goed onderhouden;
- De ademgasflessen (drukapparatuur) zijn nagezien en worden om de 5 jaar herkeurd door een NL-CBI (grondslag: Warenwetregeling drukapparatuur 2016);
- Op de ademgasflessen zijn de juiste appendages gemonteerd;
- Ademhalingsgas heeft de juiste kwaliteit door toepassing van de juiste filters op een compressor; speciaal voor ademplucht geldt NEN-EN 12021: 2012;
- De installatie die gebruikt wordt voor de productie van ademhalingsgas wordt periodiek gecontroleerd. Een keuringsrapport is aanwezig. Werken conform de WOD-SOE (AC).

19. Wordt er toezicht gehouden?

Toezicht bij duikarbeid is noodzakelijk. Aandachtspunten hierbij zijn onder meer:

- De afspraken uit de plannen (projectplan, V&G, LMRA, ect) worden opgevolgd;
- De PBM's worden gebruikt op de wijze waarvoor zij bedoeld zijn (zie gebruiksaanwijzing);
- Arbeidsmiddelen worden gebruikt waarvoor zij bedoeld zijn (zie gebruiksaanwijzing);
- Risicobeheersmaatregelen die volgen uit de RI&E, worden genomen;
- Er wordt gewerkt conform de werkvergunning;
- Werkvergunningen worden door de juiste personen ondertekend.

20. Wordt de beheersing van duikarbeid systematisch geborgd?

Het uitvoerend bedrijf moet zijn beleid en maatregelen om duikarbeid veilig te kunnen uitvoeren borgen (Plan Do Check Act = PDCA).

- Evalueert het bedrijf regelmatig zijn beleid voor duikarbeid (leidt de constatering van onvoldoende beheersing tot aanpassing van het beleid)?
- Krijgt de RI&E een update bij veranderingen en/of nieuwe inzichten?
- Zijn werknemers nog steeds goed getraind en geëquipeerd om duikarbeid veilig en gezond uit te voeren?
- Weet iedereen nog wat duikarbeid inhoudt en handelt iedereen hier ook naar?
- Wat wordt er gedaan met bijna-ongevallen?
- Wat doet het bedrijf met informatie over duikongevallen bij andere bedrijven?

21. Is er aanleiding om een melding over de registratiehouder te doen bij de registratie-instelling?

Melding aan de registratie-instelling over een geregistreerde persoon is aan de orde als er twijfel is of de geregistreerde persoon nog aan de eisen van de persoonsregistratie voldoet, als zijn werkwijze leidt tot gevaar, of als er een andere aanleiding voor een melding is.

De registratie-instelling kan in deze gevallen maatregelen nemen tegen de geregistreerde persoon (tijdelijke of permanente intrekking van de registratie).

Meldingen kunnen alle soorten geregistreerde personen betreffen (duikers, duikploegleiders, duikmedisch begeleiders of duikerartsen).

Dus melden aan de registratie-instelling als de geregistreerde persoon (mogelijk):

- (Al dan niet tijdelijk) niet voldoet aan de geldigheidscondities van de registratie;
- (Al dan niet tijdelijk) een gevaarlijke situatie vormt bij werkzaamheden die door een afgegeven certificaat/registratie worden gereguleerd en waardoor de veiligheid of de gezondheid van werknemers of derden in gevaar wordt of kan worden gebracht;
- Arbeid verricht buiten de scope waarvoor de persoon registratie bezit (bijvoorbeeld: duiker duikt buiten de scope, duikploegleider geeft leiding aan een duikploeg waarvoor hij niet geregistreerd is; duikmedisch begeleider B1 begeleidt duikploeg buiten de scope van zijn registratie, duikerarts doet keuring waarvoor hij niet bevoegd is)
- Misbruik maakt van het beeldmerk van de beheerstichting of de registratie instelling;
- Fraude pleegt met het duikerlogboek door valsheid in geschrifte of onrechtmatige aftekening;
- Handelt in strijd met de voorschriften duikerarts;
- Registratiehouder fraude pleegt ten aanzien van het duikerlogboek.

Er is twijfel of de geregistreerde persoon voldoet aan eindtermen en toetstermen zoals genoemd in de bijlages van elk registratieschema. Of er is twijfel of nog voldaan is aan de eisen voor herregistratie – die laatste eisen worden al deels genoemd onder punt 16 van deze werkinstructie ('zijn de duikploegleden voldoende getraind').

Melding aan de registratie-instelling gebeurt altijd schriftelijk, met het verzoek 'om te beoordelen of uw organisatie op grond van het toepasselijke registratieschema maatregelen moet nemen tegen de volgende door uw organisatie geregistreerde persoon', en met een beschrijving van relevante waarnemingen.

Neem bij melding aan de registratie-instelling, voorafgaand aan het versturen van de brief, altijd contact op met de specialisten Certificatie van het Kenniscentrum. Een afschrift van de brief aan de registratie-instelling gaat ook naar de geregistreerde persoon.

Wettelijke grondslag

Deze werkinstructie is gebaseerd op de volgende artikelen:

- Art. 3, 5, 8, 11, 19 Arbowet
- Art. 1.5ha, 2.2, 6.13 t/m 6.18, 7.4a, 7.5 Arbobesluit
- Art. 6.1 t/m 6.8 Arboregeling

Hieronder zijn de mogelijke feitnummers opgenomen en de daarbij behorende handhavingsinstrumenten.

Feitnummer	Omschrijving	Instrument
W050104	RI&E onvolledig.	OO: Waarschuwing
W050401	Procedure ontbreekt om gevaar voor ... te beheersen.	OO: Eis**
W080101	Voorlichting en onderricht.	OO: Eis**
W080401	Toezicht op naleving instructies en voorschriften en op juist gebruik PBM's ontbreekt of is onvoldoende in relatie tot duikarbeid. ODB: Het onvoldoende toezien op de naleving van instructies en voorschriften bij werkzaamheden waarbij risico's voor werknemers (vrijwilligers) zijn verbonden.	ODB: BR
W110001	Verplichting werknemers m.b.t. veiligheid en gezondheid onvoldoende. ZO: het niet of onjuist gebruiken van ter beschikking gestelde noodzakelijke beveiligingen of persoonlijke beschermingsmiddelen door een werknemer (vrijwilliger), waardoor ernstig gevaar bestaat voor de werknemer (vrijwilliger) zelf of voor andere personen dan de werknemer (vrijwilliger).	ZO: *Stillegging + BR OO: Eis**
W190101	Werkgevers werken niet of onvoldoende samen.	OO: Eis**
B105ha101	Taaleis: het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal bij dienstverrichting in geregementeerde beroepen.	OO: Waarschuwing
B105ha102	Taaleis: het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal bij tijdelijke en incidentele dienstverrichting in geregementeerde beroepen.	ODB: BR
B20280101	V&G-plan ontbreekt. V&G-plan is onvolledig of onjuist.	ODB: BR OO: Eis
B60140001	Duikarbeid, caissonarbeid en andere arbeid onder overdruk moeten worden verricht door personen in goede lichamelijke en geestelijke conditie.	OO: Eis Werknemerboete mogelijk omdat artikel 6.14 van het Arbobesluit is opgenomen in artikel 9.3, tweede lid, van het Arbobesluit. Let echter op het beleid terzake het beboeten van werknemers in de werkinstructie handhavingsaanpak Arbeidsomstandighedenwet.
B6014a0101	Personen, belast met het verrichten van duikarbeid, caissonarbeid en overige arbeid onder overdruk, worden vóór de aanvang onderworpen aan een AGO, dat gericht is op de bijzondere gevaren voor de gezondheid.	OO: Waarschuwing

Feitnummer	Omschrijving	Instrument
B6014a0201	Na een periode van ten hoogste twaalf maanden na het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, wordt het AGO herhaald, en vervolgens telkens met een tussenperiode van ten hoogste twaalf maanden sinds het voorafgaande onderzoek.	OO: Waarschuwing
B6014a0501	Het verrichten van duikarbeid, caissonarbeid of overige arbeid onder overdruk, zonder dat aan de beperkende voorschriften volgend uit een arbeidsgezondheidskundig onderzoek wordt voldaan. (is ook de omschrijving van het ZO)	ZO: *Stillegging + BR OO: Waarschuwing / Eis Werknemers boete mogelijk
B60150101	Deugdelijke schriftelijke werkinstructie niet nabij arbeidsplaats (werken onder overdruk).	OO: Waarschuwing / Eis
B60150102	Ondeugdelijk materiaal en onvoldoende ademgas ter beschikking stellen aan werknemers (werken onder overdruk). <i>ZO: Het niet aan werknemers ter beschikking stellen van materiaal dat in deugdelijke staat verkeert en van voldoende ademgas van goede kwaliteit.</i>	ZO: *Stillegging + BR OO: Waarschuwing / Eis
B60150103	Nabij arbeidsplaats is geen persoon aanwezig in het bezit van een persoonsregistratie duikmedische begeleiding (werken onder overdruk).	OO: Waarschuwing Werknemers boete mogelijk
B60150104	Nabij arbeidsplaats is geen of onvoldoende adequate uitrusting voor eerste hulp aanwezig (werken onder overdruk).	OO: Waarschuwing / Eis
B60150201	De medisch begeleider kan niet terstond in contact treden met een duikerarts.	OO: Waarschuwing
B60160101	Onjuiste samenstelling duikploeg. <i>ZO: Het verrichten van duikarbeid zonder te worden bijgestaan door een reserveduiker en ploegleider.</i>	ZO: *Stillegging + BR OO: Waarschuwing Werknemers boete mogelijk
B60160301	De ploegleider is niet in het bezit van een persoonsregistratie duikploegleider m.b.t. de soort arbeid die hij verricht.	ODB: Boete Werknemers boete mogelijk
B60160501	Duikarbeid per duiker niet aangetekend in logboek.	OO: Waarschuwing Werknemers boete mogelijk
B60160601	Duiker(s) en reserveduiker bezitten geen (juist) persoonsregistratie duikarbeid.	ODB: Boete Werknemers boete mogelijk
B60160801	Registratie duikploegleider, duiker en medische begeleider of afschriften daarvan zijn niet op de arbeidsplaats aanwezig en kunnen niet worden getoond.	OO: Waarschuwing
B60170101	Het niet melden van meldingsplichtige duikarbeid.	ODB: Boete
B60180101	Ontbreken geschikte decompressietank bij duikarbeid. <i>ZO: Het verrichten van duikwerkzaamheden op een diepte van 15 meter (of bij een druk van 1,5 maal 105 Pascal) of meer waarbij geen geschikte decompressietank aanwezig is.</i>	ZO: *Stillegging + BR OO: Waarschuwing
B60180201	Ontbreken decompressietank als reistijd > 2 uur. <i>ZO: Het ontbreken van een decompressietank bij het verrichten van duikwerkzaamheden op een locatie waarbij de reistijd naar de dichtstbijzijnde behandelafaciliteit met decompressietank meer dan twee uur bedraagt.</i>	ZO: *Stillegging + BR OO: Waarschuwing
B7004a301	Arbeidsmiddel is niet volgens gebruiksaanwijzing gekeurd.	OO: Eis**

Feitnummer	Omschrijving	Instrument
B70050201	Arbeidsmiddelen (roerwerken etc.) zijn niet geborgd tegen het ongewild in beweging komen tijdens de werkzaamheden. <i>ZO: Het onderhouden, repareren en reinigen van arbeidsmiddelen die ingeschakeld zijn en onder druk of elektrische spanning staan.</i>	ZO: *Stillegging + BR OO: Eis**

* Stillegging met boete (bij heterdaad of indien aangetoond kan worden dat deze situatie voorkomt), anders stillegging zonder boete.

** Waarschuwing als arbocatalogus invulling geeft, met daarbij een verwijzing naar de te nemen maatregelen zoals die genoemd worden in de arbocatalogus.

Naslagwerken

Er zijn meerdere arbocatalogi voor Werken onder overdruk: <https://www.arbocataloguswoo.nl/nl/>.

Deze brochure is een uitgave van:

Nederlandse Arbeidsinspectie

Postbus 90801 | 2500 LV Den Haag
T 0800 51 51

December 2025